

Studiekvalitetsmelding Institutt for filosofi og førstesemesterstudium 2020. Fagstudia i filosofi og retorikk

Ifølgje *Systembeskrivelsen* skal utdanningskvaliteten «gjennomgåås årlig i form av egenvurderingar på emnenivå, programnivå, institutt- og fakultetsnivå» (2.2.). Det heiter vidare at instituttleiar skal utarbeide ei «kort årlig studiekvalitetsmelding» som skal «inneholde vurdering av og plan for oppfølging av programstyrenes egenvurderingar, kort beskrivelse av tiltak for økt studiekvalitet som er gjennomført ved instituttet, og vurdering av instituttets gjennomføringstall og om disse har konsekvenser for instituttens ressurser» (3.1). Det følgjande er Institutt for filosofi og førstesemesterstudium si studiekvalitetsmelding for 2019.

1) Portefølje og produksjon

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier er ansvarleg for desse fagstudia: årsstudium, BA og MA filosofi, samt BA retorikk.

Som vist til i fjorårets studiekvalitetsmelding har studiepoengproduksjonen ved FoF hatt ei stor auke, med noko nær ei dobling dei siste fem åra. Trass i pandemien heldt denne auken fram i 2020 (sjå tabell 1 og 2). Denne auken kjem delvis av høg overbooking, særleg på filosofi, og delvis av at fleire studentar utanfor instituttet sine program tek våre emne, noko som viser at filosofi er attraktivt som støttefag i andre utdanningar, både som frie studiepoeng og som obligatoriske emne i andre program (blant anna BA Kognitiv Vitskap).

Auken på enkelte program er likevel så drastisk at me nesten også må tru at pandemien har hatt ein positiv innverknad, om ein kan seie det på den måten: studiepoengproduksjonen på BA filosofi vart faktisk *dobla* frå 2019 til 2020 (tabell 2). Det same ser me på studiepoeng pr. student pr. år (tabell 3). Også her var det ein bortimot sensasjonell auke i 2020: studiepoeng pr. student pr. år på BA filosofi gjekk frå 36 til 68 (!) i løpet av 2020.

Men medan studiepoengproduksjonen samla sett er høg, så har kandidatproduksjonen tradisjonelt vore låg, i alle fall på BA-nivå (tabell 4). Fråfallet varierer ein del frå kull til kull, men det ligg på rundt 70% fråfall på BA dei siste åra. Samtidig viser statistikken at av dei som gjennomfører, så gjennomfører dei fleste på normert tid (nær 80% på BA), noko som tyder på at problemet ikkje er at ein bruker lang tid på å fullføre, men at ein fell frå undervegs, særleg i 3. semester (tabell 5 og 6). Det er likevel teikn på betring også når det gjeld kandidatproduksjon: Talet på innleverte bacheloroppgåver såg ei nær dobling frå 2017/2018 til 2019/2020 på BA filosofi. Kandidatproduksjonen hadde også ein sterk auke i 2020 på BA filosofi, frå 9 til 25.

Det vil vise seg om denne drastiske auken på BA filosofi i 2020 er teikn på ei varig endring eller om den primært skuldast forhold knytt til pandemien.

På MA filosofi har gjennomstrøyminga tradisjonelt vore langt betre og er no på bortimot 70%, sjølv om fleire av studentane nyttar lengre tid enn normert. Her er det snarare rekrutteringa som har vore utfordringa, sjølv om det også her har vore ei betring i 2020, med 14 møtte på 12 studieplassar.

Instituttet har ikkje umiddelbare planar om oppretting av nye emne eller program. Som kjend har me i fleire år gått inn for både eit PPE-program og eit HD-program med filosofi som ein sentral ingrediens, men dette har foreløpig stranda på andre frontar. Tidlegare har instituttrådet ved FoF vedtatt å leggje ned BA retorikk, og dette vil no vurderast på nytt i lys av den nylege programevalueringa og utviklinga i studenttal. Når det gjeld emne, gjer ressurs situasjonen at det nok er meir aktuelt å redusere talet på emne enn å opprette nye, og dette vil bli tatt opp til vurdering i året som kjem.

2) Evaluerings- og vurderingsarbeid

Evaluering og vurdering har vore i samsvar med prinsippa i *Systembeskrivelsen*, og viser at gjennomføring av emne og program i all hovudsak har fungert godt, om enn med forventa utfordringar på grunn av pandemien. BA retorikk vart programevaluert i 2020, og denne rapporten er no til behandling. Filosofiprogramma skal evaluerast i 2021. Nye eksterne fagfeller for både filosofi og retorikk er på plass, men er i liten grad sett i aktivitet så langt.

Studiebarometeret har låg svarprosent og må difor tolkast med varsemd, men kanskje er svarprosenten god nok til at me kan tolke tala som svake indikatorar på enkelte punkt (det var ikkje nok svar til å få resultat for MA filosofi og BA retorikk). Den overordna «tilfredsheten» er på rundt 4.0, som må seiast å vere svært bra. På undervisning, vurdering og inspirasjon får BA filosofi også godt over 4.0., som instituttet og lærarstaben bør vere særskildt nøgd med. Meir overraskande er det at me gjer det relativt dårleg på fagleg og sosialt miljø. Dette kjem me tilbake til under.

3) Redusere fråfall / studentaktive undervisningsformer

Målsetjinga vår i åra som kjem er å redusere fråfallet og auke bruken av studentaktive læringsformer innanfor ressursrammene våre. Mange av BA-studentane våre verkar ikkje å ha planar om å ta ein full grad frå byrjinga av, så ein kan ikkje gjere rekning med at me nokon gong vil få 70-80% gjennomføring. Samtidig er det klart at 20-30% gjennomføring er for lågt, og dette bør me klare å gjere noko med. Som nemnd over har instituttet allereie gjort ei endring i bacheloroppgåveemnet, med meir aktiv oppfølging, noko som ser ut til å ha gitt resultat. Samtidig er det slik at det meste av fråfallet skjer tidlegare i bachelorløpet, særleg rundt tredje semester.

Her er nokre av tiltaka for å redusere fråfall og betre studiekvaliteten som instituttet arbeider med:

- Tydeleggjere emneansvar: Undervisningsformer i høgare utdanning er i sterk utvikling, og pandemien har intensivert desse endringane. Det er difor nødvendig at ein større grad inkorporerer ansvar for kvalitetsutvikling i emneansvaret. Eit emne bør ikkje berre vere noko som enkeltlærarar går inn og ut av frå semester til semester—nokon må ha eit overordna og langsiktig ansvar for utviklinga.
- Systematiske studentevalueringar: For å gjere noko med fråfallet, og meir generelt for å betre studiekvaliteten, treng me eit betre grunnlag for pedagogiske og organisatoriske avgjerder. Kort sagt treng me å vite meir om korleis studentane

opplever emna våre. Arbeidet med studentevaluering må difor systematiserast, med meir regelmessig gjennomføring og oppfølging. Dette inkluderer også faste møte mellom fagutval og instituttleiing.

- Betre faglig-sosialt miljø: Som sagt har BA-programmet i filosofi hatt noko skuffande resultat i Studiebarometeret på akkurat dette området. Me treng difor å arbeide med å få fleire fagleg-sosiale møteplassar med studentane, både for å skape betre miljø mellom studentane og for å integrere dei betre i instituttets faglege liv.
- Kultur for pedagogisk utprøving og samarbeid: Her må ein prøve å skape rammer som oppmodar til utprøving av nye undervisings- og vurderingsformer. Den semestervise timerekneskapen må ikkje hindre slikt langsiktig utviklingsarbeid. Dette handlar også om å skape arenaer for diskusjon og samarbeid om undervisningsformer. Til dømes kan ein årleg fagstudiedag vere eit aktuelt tiltak.
- Oppbygging av studieprogramma: Med tanke på at mange av studentane fell frå rundt tredje semester må me vurdere om oppbygginga bør endrast. Me har allereie gjort ei endring i årsstudiet, der det krevjande førstesemesteremnet FIL121 vart tatt ut av årsstudiet og erstatta med FIL128. Forhåpentlegvis gjer det resultat, og liknande grep kan vurderast på BA.
- Undervisningsassistentar: Ressurssituasjonen og påfølgjande innsparingstiltak kan redusere bruken av studentaktive læringsformer, men bruk av undervisningsassistentar kan verke i motsett retning. Bruk av masterstudentar som gruppeleiarar kan gi gode resultat, til dømes i kombinasjon med grupperettleiing.
- Digitalisering: Koronasituasjonen har gitt ei digital kompetanseheving som gir oss fleire pedagogiske verktøy. Utviklingsarbeidet på exphil (DIKU-prosjektet «Argumentasjon som ferdighet» og dei SA-finansierte «Godt Forberedt»-prosjekta) med digitale arbeidspakker har allereie hatt positiv innverknad på fagstudia, og me vonar dette vil bli endå tydelegare i åra som kjem.

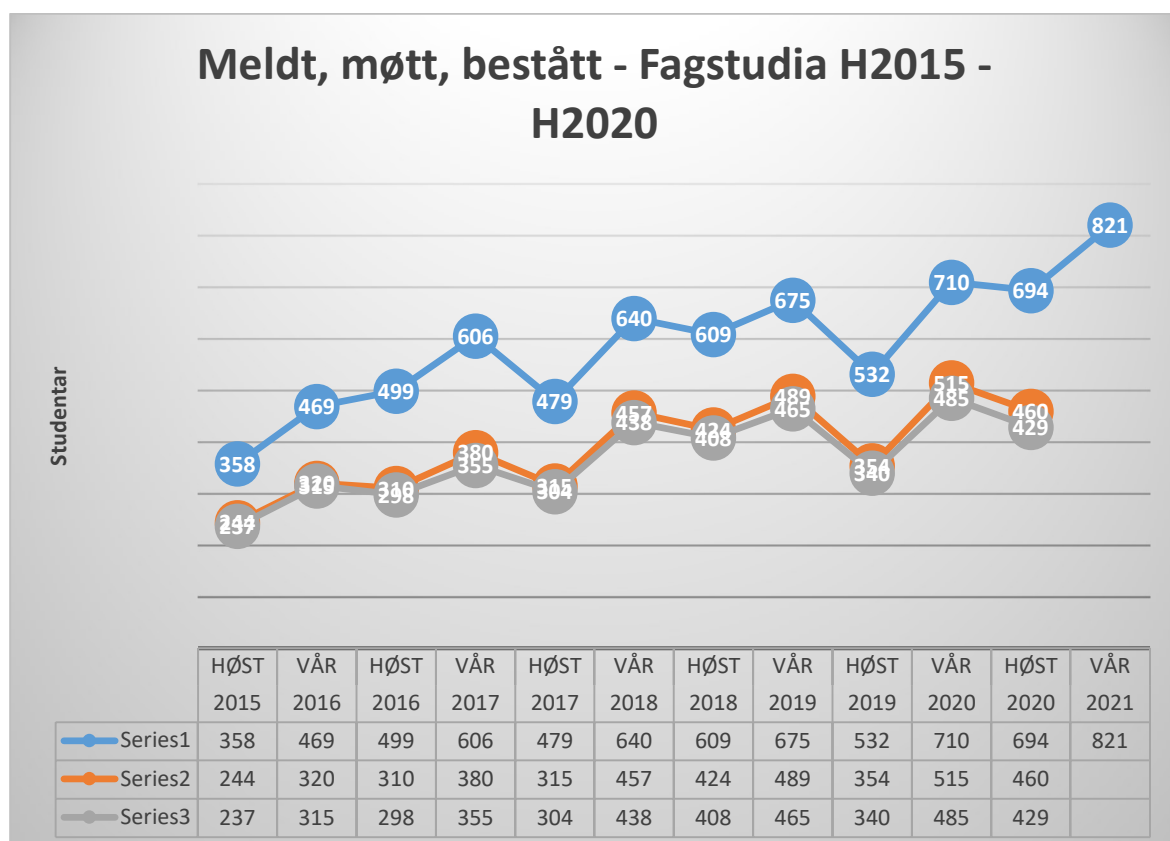
Gjennomføring er sjølv sagt ikkje alt, men trass alt meiner me at faga våre er viktige og at me derfor gjerne vil gjere studia våre interessante nok til at studentane blir verande hjå oss. Håpet er at tiltaka nemnd over kan bidra til akkurat det (alt dette er naturlegvis med atterhald om at pandemien ikkje fører til varige endringar i studieåtfærd, heilt uavhengig av kva tiltak me måtte sette inn).

Steinar Bøyum

Instituttleiar

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Tabell 1: Meldt, møtt, bestått på fagstudia 2015-2020

FS-data: Serie 1 er meldt til vurdering, serie 2 møtt til eksamen, serie 3 bestått eksamen

Tabell 2: Studiepoengproduksjon fordelt på programmet der studenten var aktiv (DBH)

	2017 SP-produksjon (60 stp. enh.)	2018 SP-produksjon (60 stp. enh.)	2019 SP-produksjon (60 stp. enh.)	2020 SP-produksjon (60 stp. enh.)
BAHF- FILO	42	50	55	112
BAHF- RET	21	18	15	14
MAHF- FILO	20	17	18	17

Tabell 3: Studiepoeng per student

	2017 Studiepoeng per student (hele året)	2018 Studiepoeng per student (hele året)	2019 Studiepoeng per student (hele året)	2020 Studiepoeng per student (hele året)
BAHF- FILO	35	36	36	68
BAHF- RET	39	36	33	39
MAHF- FILO	38	35	34	36

Tabell 4: Kandidatproduksjon 2017-2020 (Tableu)

Kandidatproduksjon 2017 - 2020 (Tableu)				
	2017	2018	2019	2020
Filosofi (BA)	10	7	9	25
Filosofi (MA)	11	6	9	10
Retorikk	10	7	7	3

Tabell 5: Normert tid vs forsinkelse

BAHF-FILO	
Normert	17,7%
Pluss 1 sem	18,4%
Pluss 2 sem	19,7%
Pluss 3 eller mer	20,4%
BAHF-RET	
Normert	25,8%
Pluss 1 sem	28,8%
Pluss 2 sem	34,8%
Pluss 3 eller mer	34,8%
MAHF-FILO	
Normert	21,2%
Pluss 1 sem	39,4%
Pluss 2 sem	45,5%
Pluss 3 eller mer	72,7%

Tabell 6: Fråfall etter semesternummer

Startår		Semesternummer							
		1	2	3	4	5	6	7	8
2013 HØST	Andel_frafal	0,00%	21,43%	47,62%	64,29%	64,29%	66,67%	71,43%	73,81%
	Frafall along	0	9	20	27	27	28	30	31
2014 HØST	Andel_frafal	3,03%	33,33%	63,64%	66,67%	66,67%	63,64%	66,67%	
	Frafall along	1	11	21	22	22	21	22	
2015 HØST	Andel_frafal	4,65%	23,26%	53,49%	53,49%	60,47%	62,79%	69,77%	74,42%
	Frafall along	2	10	23	23	26	27	30	32
2016 HØST	Andel_frafal	0,00%	17,24%	58,62%	62,07%	72,41%	75,86%	79,31%	82,76%
	Frafall along	0	5	17	18	21	22	23	24
BAHF-RET									
Startår		Semesternummer							
		1	2	3	4	5	6	7	8
2013 HØST	Andel_frafal	4,17%	25,00%	70,83%	70,83%	75,00%	75,00%	79,17%	79,17%
	Frafall along	1	6	17	17	18	18	19	19
2014 HØST	Andel_frafal	0,00%	11,76%	29,41%	35,29%	41,18%	41,18%	47,06%	52,94%
	Frafall along	0	2	5	6	7	7	8	9
2015 HØST	Andel_frafal	0,00%	9,09%	18,18%	18,18%	27,27%	27,27%	18,18%	18,18%
	Frafall along	0	1	2	2	3	3	2	2
2016 HØST	Andel_frafal	0,00%	28,57%	64,29%	64,29%	71,43%	71,43%		
	Frafall along	0	4	9	9	10	10		
MAHF-FILO									
Startår		Semesternummer							
		1	2	3	4	5	6	7	8
2013 HØST	Andel_frafal	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	25,00%	25,00%	25,00%	25,00%
	Frafall along	0	0	0	0	1	1	1	1
2014 HØST	Andel_frafal	9,09%	9,09%	0,00%	9,09%	18,18%	27,27%	18,18%	27,27%
	Frafall along	1	1	0	1	2	3	2	3
2015 HØST	Andel_frafal	0,00%	0,00%	20,00%	20,00%	20,00%	30,00%		30,00%
	Frafall along	0	0	2	2	2	3		3
2016 HØST	Andel_frafal	0,00%	0,00%	0,00%	12,50%	12,50%	12,50%	12,50%	12,50%
	Frafall along	0	0	0	1	1	1	1	1